

Hallituksen esitys laeiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain, biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain sekä Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys laeiksi biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain, biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain sekä Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 17/2017 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Talousvaliokunta (TaVM 9/2017 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 2 §:n 1 momentin 6 kohta, 4 §, 5 §:n 2 momentti, 5 b §, 7 §:n 3 momentti, 13 §:n 1 momentti ja 14 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentin 6 kohta, 5 §:n 2 momentti ja 5 b § laissa 1420/2010, 4 § ja 13 §:n 1 momentti laissa 1188/2016, 7 §:n 3 momentti laissa 394/2013 sekä 14 § laeissa 1420/2010 ja 540/2014, sekä

lisätään 5 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 1420/2010 ja 394/2013, uusi 4 ja 5 momentti sekä lakiin siitä lailla 394/2013 kumotun 5 a §:n tilalle uusi 5 a § sekä uusi 14 a § ja liite seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Eduskunnan vastaus EV 41/2017 vp

6) *energiasisällöllä* polttoaineen alempaa lämpöarvoa, jota määritettäessä polttoaine katsotaan toimitetuksi 15 celsiusasteen lämpötilassa; polttoaineiden lämpöarvot ilmoitettuina megajouleina litralta (MJ/l) tai kilogrammalta (MJ/kg) ovat:

- a) moottoribensiini 32 MJ/l;
 - b) dieselöljy 36 MJ/l;
 - c) biobensiini 32 MJ/l;
 - d) bioetanoli 21 MJ/l;
 - e) biodiesel (FAME) 33 MJ/l;
 - f) synteettinen biodiesel (BTL) ja vastaava 34 MJ/l;
 - g) bio-ETBE 27 MJ/l, josta biopoltto-aineosuudeksi katsotaan 37 prosenttia;
 - h) bio-MTBE 26 MJ/l, josta biopoltto-aineosuudeksi katsotaan 22 prosenttia;
 - i) bio-TAEE 29 MJ/l, josta biopoltto-aineosuudeksi katsotaan 29 prosenttia;
 - j) bio-TAME 28 MJ/l, josta biopoltto-aineosuudeksi katsotaan 18 prosenttia;
 - k) biometanoli 16 MJ/l;
 - l) biokaasu 50 MJ/kg;
 - m) bionestekaasu 46 MJ/kg.
- — — — —

4 §

Toimivaltaiset viranomaiset ja tietojen salassapito

Verohallinto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista sekä huolehtii lain täytäntöönpanosta. Verohallinnon toimivaltuuksiin sovelletaan valmisteverotuslain 12 lukua.

Verohallinnon tämän lain nojalla saamien tietojen ja asiakirjojen salassapitoon sovelletaan kumotun valmisteverotuslain (1469/1994) 66 ja 67 §:ää. Verohallinto voi kuitenkin sen lisäksi, mitä mainitun lain 66 §:n 2 momentissa säädetään, antaa salassapitosäännösten estämättä tietoja ja asiakirjoja työ- ja elinkeinoministeriölle sen tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi, energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten sekä toimitettavaksi edelleen toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään.

Energiavirasto hoitaa ennakkotietoon liittyvät tehtävät. Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Energiavirasto voi antaa salassapitosäännösten estämättä tehtävää hoidettaessa saatuja tietoja Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa ja tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten sekä työ- ja elinkeinoministeriölle 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamista varten.

Eduskunnan vastaus EV 41/2017 vp

5 §

Biopolttoaineiden kulutukseen toimittaminen

Biopolttoaineen energiasisällön lasketaan täyttävän jakeluvolvoitetta kaksinkertaisena, jos se on valmistettu liitteessä mainitusta raaka-aineesta.

Jakeluvolvoitteesta on 0,5 prosenttiyksikköä täytettävä:

- 1) liitteen A osassa mainituista raaka-aineista tuotetuilla tai valmistetuilla biopolttoaineilla; tai
- 2) sellaisista raaka-aineista tuotetuilla tai valmistetuilla biopolttoaineilla, jotka Energiavirasto on biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain nojalla määritellyt jätteeksi, tähteeksi, syötäväksi kelpaamattomaksi selluloosaksi tai lignoselluloosaksi ja joita on käytetty toiminnassa olevassa laitoksessa ennen 9 päivää syyskuuta 2015.

Jakeluvolvoitteesta saa enintään 7 prosenttiyksikköä täyttää biopolttoaineilla, jotka on tuotettu paljon tärkkelystä sisältävistä viljelykasveista sekä sokerikasveista, öljykasveista ja maatalousmaalla pääasiassa energiakäyttöön viljellyistä pääviljelykasveista. Rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta, jos kyse on liitteessä mainitusta raaka-aineesta.

5 a §

Ennakkotieto

Energiavirasto voi hakemuksesta päättää antaa ennakkotiedon siitä, onko kyseessä 5 §:ssä tarkoitettu raaka-aine. Hakemuksen voi tehdä jakelija, joka täyttää tai aikoo täyttää jakeluvolvoitettaan kyseisistä raaka-aineista tuotetuilla tai valmistetuilla biopolttoaineilla, tai biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain 4 §:n 9 kohdassa tarkoitettu toiminnanharjoittaja, joka käyttää tai aikoo käyttää kyseisiä raaka-aineita biopolttoaineiden tuotannossa tai valmistuksessa.

Hakemuksessa tulee olla tiedot raaka-aineesta ja sen hyödyntämiseksi tehdyistä yksityiskohdallisista suunnitelmista sekä asian arvioimiseksi ja ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Ennakkotietoa koskeva lainvoimainen päätös on voimassa toistaiseksi. Energiavirasto voi peruuttaa päätöksen tulkintakäytännön muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä.

Päätöstä on noudatettava hakijan vaatimuksesta sovellettaessa tätä lakia, jollei päätöstä annettaessa sovellettua säännöstä ole muutettu tai päätöstä peruutettu. Peruutettua päätöstä on hakijan vaatimuksesta kuitenkin noudatettava kahden kalenterikuukauden ajan sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jolloin peruuttaminen annettiin hakijalle tiedoksi. Energiavirasto voi lisäksi päättää, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakutuo- mioistuvin toisin määrää.

Tarkempia säännöksiä ennakkotietoa koskevasta hakemuksesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 41/2017 vp

5 b §

Jakeluvelvoitteen ylittäminen

Jos jakelija on kalenterivuonna toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoainetta kuin 5 §:n 1 momentissa säädetään, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään puolet sen kalenterivuoden jakeluvelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui.

7 §

Ilmoittamisvelvollisuus

Ilmoituksessa on lisäksi oltava tieto biopolttoaine-erien kestävyyskriteerien mukaisuuden osoittamisesta sekä 5 §:n 2, 4 ja 5 momentissa tarkoitettujen biopolttoaineiden osuudesta.

13 §

Muutoksenhaku

Työ- ja elinkeinoministeriön ja Energiaviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Päätökseen, jolla Energiavirasto on päättänyt olla antamatta ennakkotiedon, ei kuitenkaan saa vaatia oikaisua eikä hakea muutosta valittamalla. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

14 §

Liikennepolttoaineiden laatuvaatimukset

Kulutukseen toimitettavan moottoribensiinin ja dieselöljyn, joihin on sekoitettu biopolttoainetta, on täytettävä ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla annetut moottoribensiinin ja dieselöljyn laatuvaatimukset.

14 a §

Maksut

Tämän lain mukaisten Energiaviraston suoritteiden maksullisuuden ja suoritteista perittävien maksujen määrän yleisistä perusteista sekä maksujen muista perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992).

Eduskunnan vastaus EV 41/2017 vp

Tämän lain mukaiset maksut ja kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Vuonna 2017 kulutukseen toimitettuihin biopolttoaineisiin ja niitä koskeviin kestävyyskriteereihin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Jos jakelija toimittaa vuonna 2017 kulutukseen enemmän biopolttoainetta kuin 5 §:n 1 momentissa säädetään, ylimenevän osuuden huomioon ottamisessa seuraavan kalenterivuoden jakeluveloitetta laskettaessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 5 §:n 2 momenttia.

Lain 5 §:n 4 ja 5 momenttia sekä niihin liittyvää 7 §:n 3 momentissa säädettyä ilmoittamisvelvollisuutta sovelletaan vuonna 2020 ja sen jälkeen kulutukseen toimitettuihin biopolttoaineisiin.

Biopolttoaineisiin, jotka toimitetaan kulutukseen ennen vuotta 2019, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 5 b §:ää.

Liite

BIOPOLTTOAINEIDEN RAAKA-AINEITA

A osa. Raaka-aineet, joiden vaikutus jakeluveloitteen saavuttamiseen lasketaan 5 §:n 2 momentin nojalla kaksinkertaisena niiden energiasisältöön verrattuna ja joista tuotetun tai valmistetun biopolttoaineen lasketaan täyttävän jakeluveloitteen alarajoitetta 5 §:n 4 momentin 1 kohdan nojalla:

- a) levät, jos ne on tuotettu maalla lammikoissa tai valoreaktoreissa;
- b) sekalaisen yhdyskuntajätteen biomassaosuus, ei kuitenkaan lajiteltu kotitalousjäte, johon sovelletaan yhdyskuntajätteen erilliskeräystä ja kierrätystä koskevia velvoitteita;
- c) kotitalouksista peräisin oleva biojäte ja vastaava jäte, jota koskee jätelain (646/2011) 6 §:n 1 momentin 10 a kohdassa määritelty erilliskeräys;
- d) teollisuusjätteen biomassaosuus, joka ei sovellu käytettäväksi elintarvike- tai rehuketjussa, mukaan lukien raaka-aineet, jotka ovat peräisin vähittäis- ja tukkukaupasta sekä elintarvike- ja rehuteollisuudesta ja kalastus- ja vesiviljelyalalta, lukuun ottamatta B osassa mainittuja raaka-aineita;
- e) olki;
- f) eläinten lanta ja jätevesiliete;
- g) palmuöljypuristamoiden jäteliete ja tyhjät palmuhedelmätartut;
- h) mäntypiki;
- i) raaka glyseroli;
- j) sokeriruokojäte;
- k) rypäleiden puristejäännökset ja viinisakka;
- l) pähkinäkuoret;
- m) kuoret;
- n) tähkät, joista on poistettu maissinjyvät;

Eduskunnan vastaus EV 41/2017 vp

o) metsätalouden ja siihen perustuvan teollisuuden jätteistä ja tähteistä saatava biomassasaosuus, kuten puunkuori, oksat, esikaupalliset harvennukset, lehdet, neulasen, latvukset, sahanpuru, kutterilastut, mustalipeä, ruskealipeä, kuituliete, ligniini ja mäntyöljy;

p) muiden kuin ruokakasvien selluloosa eli pääasiassa sellainen selluloosasta ja hemiselluloosasta koostuvaa raaka-aine, jonka ligniinipitoisuus on alhaisempi kuin lignoselluloosassa, mukaan lukien ravinto- ja rehukasvien tähteet, tärkkelyspitoisuudeltaan alhaiset heinämaiset energiakasvit, teollisuustähteet ja biojätteestä peräisin oleva raaka-aine;

q) muu lignoselluloosa eli ligniinistä, selluloosasta ja hemiselluloosasta koostuva raaka-aine, kuten metsistä, puumaisista energiakasveista sekä puunjalostusteollisuuden tähteistä ja jätteistä saatava biomassa, lukuun ottamatta sahatukkeja ja vaneritukkeja.

B osa. Raaka-aineet, joiden vaikutus jakeluvuorituksen saavuttamiseen lasketaan 5 §:n 2 momentin nojalla kaksinkertaisena niiden energiasisältöön verrattuna:

a) käytetty ruokaöljy;

b) eläinrasvat, jotka on luokiteltu muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 mukaisesti luokkiin 1 ja 2.

Laki

biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain (393/2013) 4 §:n 3 kohta, 6 §, 31 §:n 1 ja 2 momentti, 33 § ja 38 §:n 1 momentti seuraavasti:

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *tähteellä* prosessitähdettä sekä suoraan maataloudesta, vesiviljelystä, kalastuksesta ja metsätaloudesta peräisin olevaa tähdettä;

Eduskunnan vastaus EV 41/2017 vp

6 §

Kasvihuonekaasupäästövähennys

Sekä biopolttoaineen että bionesteen elinkaaren aikaisten kasvihuonekaasupäästöjen on oltava vähintään 60 prosenttia pienemmät verrattuna korvaavan fossiilisen polttoaineen kasvihuonekaasupäästöihin.

Jätteiden ja tähteiden ei katsota aiheuttavan elinkaarenaikaisia kasvihuonekaasupäästöjä ennen niiden keräämistä.

31 §

Kestävyysskriteeriselvitys

Toiminnanharjoittajan tulee laatia selvitys niiden biopolttoaine- ja bioneste-erien kestävyyskriteerien täyttymiseen liittyvistä seikoista (*kestävyysskriteeriselvitys*), joita se on kalenterivuoden aikana Suomessa tuottanut, valmistanut tai luovuttanut kulutukseen, sekä toimittaa selvitys Energiavirastolle kalenterivuotta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Kestävyyskriteeriselvityksessä tulee ilmoittaa 1 momentissa tarkoitettujen biopolttoaine- ja bioneste-erien raaka-aineita koskevat tiedot, näiden erien sisältämät biopolttoaine- ja bionestemäärät sekä kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamista koskeva tieto. Kestävyyskriteeriselvitykseen tulee liittää jäljennös tarkastuskertomuksesta tai vastaavat tarkastusta koskevat tiedot.

— — — — —

33 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen toiselle viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, Energiavirasto saa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä luovuttaa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa saatuja tietoja:

- 1) syyttäjälle ja poliisille rikoksen ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi;
- 2) Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa sekä biopolttoaineiden käytön edistämistä liikenteessä annetussa laissa tarkoitettuja tehtäviä varten;
- 3) Liikenteen turvallisuusvirastolle lentoliikenteen päästökaupasta annetussa laissa säädettyjä valvontatehtäviä varten;
- 4) valtionapuviranomaiselle 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua valtionavustuksen valvontaa varten;
- 5) työ- ja elinkeinoministeriölle energia- ja ilmastopoliittisten tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten sekä toimitettavaksi edelleen toimivaltaiselle Euroopan unionin toimielimelle tai unionin muulle elimelle, jos Euroopan unionin lainsäädännössä tai muussa Suomen jäsenyyteen Euroopan unionissa liittyvässä velvoitteessa sitä edellytetään.

Eduskunnan vastaus EV 41/2017 vp

38 §

Ennakkotieto

Energiavirasto voi toiminnanharjoittajan hakemuksesta päättää antaa ennakkotiedon siitä, onko raaka-ainetta pidettävä jätteenä, tähteenä, syötäväksi kelpaamattomana selluloosana tai lignoselluloosana sovellettaessa nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annettua lakia.

— — — — —

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Kasvihuonekaasupäästövähennyksen tulee kuitenkin olla tämän lain 6 §:stä poiketen vähintään 50 prosenttia, jos biopolttoaine tai bioneste on tuotettu tai valmistettu viimeistään 5 päivänä lokakuuta 2015 toimintansa aloittaneessa laitoksessa.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat ennakkotietoa koskevat hakemukset, jotka liittyvät biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) soveltamiseen, käsitellään ja ratkaistaan noudattaen, mitä mainitun lain 5 a §:ssä säädetään. Energiaviraston antamaan ennakkotietoon, joka on voimassa tämän lain voimaan tullessa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

— — — — —

Laki

Energiavirastosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Energiavirastosta annetun lain (870/2013) 1 §:n 2 momentin 15 ja 16 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 692/2014, sekä

lisätään 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 692/2014, uusi 17 kohta seuraavasti:

1 §

Tehtävät

— — — — —
Energiavirasto hoitaa tehtävät, jotka sille on annettu:

— — — — —

- 15) biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetussa laissa (446/2007);
 - 16) tuulivoiman kompensatioalueista annetussa laissa (490/2013);
 - 17) Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä annetussa laissa (684/2014).
- — — — —

Eduskunnan vastaus EV 41/2017 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____
kuuta 20 .

Helsingissä 16.5.2017

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri